

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 213/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., G., zastúpeného advokátom JUDr. V. Z., G., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkami Okresného súdu Galanta sp. zn. 5 C/55/2009 z 18. mája 2010 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9 Co/238/2010 z 29. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. apríla 2012 doručená sťažnosť M. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou v úvode namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v petite sťažnosti základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) rozsudkami Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C/55/2009 z 18. mája 2010 a Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co/238/2010 z 29. novembra 2011.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol, že «Dňa 8. 8. 1996 podala S., a. s... v hrubom rozpore so zákonom č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní..., „Návrh na konkurzné konanie“ na subjekt ním označený ako „M. H..., súkromný podnikateľ pod obchodným názvom H.“, napriek tomu, že právo podať takýto návrh si S. odvodzovala z úverovej zmluvy..., ktorá bola uzatvorená medzi fyzickou osobou nepodnikateľom..., ktorý subjekt v zmysle § 1 ods. 3 ZKV nemôže byť úpadca zo zákonných prekážok, uvedených v citovanom právnom predpise. ZKV sa na fyzickú osobu nepodnikateľa nevzťahuje...

Najvyšší súd... z dôvodu nedoručenia úplného spisu z KS Bratislava o. i. aj s tzv. prihláškovou zložkou ho svojim uznesením 6 Obo 99/2000 zo dňa 23. júna 2000 zamietol v podstate s odôvodnením, že úsudok súdu o úpadku dlžníka je vždy len úsudkom pravdepodobným - hoci je žiaduce, aby sa čo najviac priblížil k istote- lebo v prvej prípravnej fáze sa predpoklady pre vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka nedokazujú, ale len osvedčujú.

Napriek právnomu názoru NS SR, ktorý svojim uznesením v odvolacom konaní zaviazal konkurzný súd Bratislava skúmať, či sú tu predpoklady na vedenie konkurzného konania bez veriteľa a neexistujúceho subjektu práva (úpadcu), konkurzný súd neakceptoval záväzný právny názor NS SR. NS SR vo svojom uznesení o. i. uviedol, že nemá dostatok právomoci skúmať, či sú tu predpoklady na vedenie konkurzného konania alebo nie, zákon takúto právomoc pripisuje len konkurznému súdu. Keďže vyhlásenie konkurzu nemá odkladný účinok, spravovanie a nakladanie s majetkom úpadcu prechádza na správcu konkurznej podstaty...

Sťažovateľ ukončil svoju podnikateľskú činnosť Oznámením o ukončení podnikateľskej činnosti Živnostenskému úradu v G. dňa 27. 4. 1996...

Z uvedeného vyplýva, že konkurzné konanie bolo vedené proti neexistujúcemu subjektu práva, ktorý výmazom zo Živnostenského registra dňa 27. 4. 1996 zanikol ešte pred vyhlásením tzv. riadeného konkurzu, v ktorom sa sťažovateľ ako fyzická osoba (s rod. č.)-

nepodnikateľ nezákonne ocitol v postavení úpadcu, ale majetok bol speňažený tretej osobe M. H., nar..., r. č..., ktorý nemohol byť úpadcom.

Zhotoviteľ napadnutej kúpnej zmluvy mal len dve právne neudržateľné riešenia, koho uvedie v zmluve na strane predávajúceho.

Buď neexistujúci podnikateľský subjekt práva M. H., IČO: ... ktorý právne zanikol 27. 4. 1996, alebo, tretiu osobu - legálneho vlastníka nehnuteľností, nepodnikateľa, fyzickú osobu M. H., nar..., s r. č..., ktorý však nemôže byť úpadcom v konkurznom konaní pre zákonné prekážky uvedené v § 1, ods. 3) zákona č. 328/1991 Zb. Z uvedeného vyplýva právny záver, že napadnutá kúpna zmluva s uvedenými subjektmi práv zakladá ich absolútnu neplatnosť bez ohľadu na to, z akého konania kúpna zmluva vznikla. Všeobecné súdy konajúce vo veci uvedení skutočnosť arbitrárne obišli.

Napriek viacnásobnej právnej argumentácie pred všeobecnými súdmi voči ktorým táto sťažnosť smeruje, v právoplatnom rozsudku absentuje výklad, z ktorého by bolo zrejmé a pochopiteľné pre sťažovateľa, na základe akého právneho predpisu dospel súd k právnemu záveru, že neexistujúci subjekt práva môže byť účastníkom kúpnej zmluvy, alebo ktorý právny predpis umožňuje advokátovi bez plnomocenstva vyhotoviť kúpnu zmluvu na nehnuteľnosť. Súd sa s uvedenými podstatnými právnymi otázkami nedostatočne vysporiadal vo svojom rozsudku, čo malo za následok zamietnutie žaloby sťažovateľa. Súd sa vo svojom 11 stránkovom rozsudku zamerá prevažne na citáciu zákon o konkurze a vyrovnaní, vyjadrenie žalovaného, pričom sťažovateľ ako žalobca vo svojej žalobe nenapádal konkurz, ale len neplatnosť kúpnej zmluvy s vyššie uvedených dôvodov...

Z vyššie uvedenej sťažnosti vyplýva právny záver, že napadnuté právoplatné uznesenie Krajského súdu Trnava v spojení s uznesením Okresného súdu Galanta nemá oporu v zákone, nie je v súlade s ustálenou judikatúrou ÚS SR, NS SR, ústavou SR a Dohovorom. Nedáva sťažovateľovi relevantnú odpoveď na rozhodujúce právne otázky, ktoré majú zásadný vplyv a má príčinnú súvislosť s vlastníckym právom k predmetnej nehnuteľnosti.»

V nadväznosti na uvedené sa sťažovateľ odvoláva na judikatúru ústavného súdu a v závere (v petite sťažnosti) žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkami

okresného súdu sp. zn. 5 C/55/2009 z 18. mája 2010 a krajského súdu sp. zn. 9 Co/238/2010 z 29. novembra 2011 s tým, aby bol uvedený rozsudok krajského súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Napokon požaduje náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 C/55/2009 z 18. mája 2010.

Podľa ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ predmetnou sťažnosťou najprv napadol rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 C/55/2009 z 18. mája 2010. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutie okresného súdu, keďže bol proti nemu prípustný opravný prostriedok, ktorý v konaní o predmetnej veci sťažovateľ aj využil a o jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 9 Co/238/2010 z 29. novembra 2011.

Z toho dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne I. ÚS 485/2010).

2. Predmetom sťažnosti je aj namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím krajského súdu, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje a považuje ho za nesprávne a arbitrárne, pretože mu krajský súd nedal odpovede na všetky jeho námietky uvedené v odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu nie je tento nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti súčasťou systému všeobecných súdov a kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd.

Ústavný súd už viackrát vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá

povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požaduje sťažovateľ, a tak prebrať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocených princípov ustanovených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Ústavný súd po preskúmaní námietok sťažovateľa a odôvodnenia rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co/238/2010 z 29. novembra 2011 konštatuje, že krajský súd konal a rozhodoval o jeho odvolaní proti prvostupňovému rozsudku okresného súdu v rámci konania o určenie vlastníckeho práva v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a aj ďalších súvisiacich zákonov, teda v celom rozsahu iba pokračoval v realizácii základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd nezistil, že by v prípade sťažovateľa mohlo ísť o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie jeho základných práv, ale o prípad, keď právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov sťažovateľa. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov krajského súdu.

Tvrdenia sťažovateľa preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré pre neho skončilo nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s pojmom spravodlivý proces a porušovaním jeho princípov. Sťažovateľovi teda nebol odopretý prístup k súdu a ako prvostupňový súd, tak aj krajský súd sa jeho vecou podrobne zaoberali.

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03), a základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená tiež právo na to, *„aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi“*.

Pokiaľ ide o požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa už odvolal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd síce zaväzuje, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, to však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno podľa záverov Európskeho súdu pre ľudské práva posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 288). Znamená to, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh, ak ide o takú otázku, ktorá nie je relevantná a nevyhnutná pre dané rozhodnutie.

Ústavný súd preto skúmal, či skutočnosti, ktoré sťažovateľ uvádza vo svojej sťažnosti, signalizujú možnosť vyslovenia porušenia niektorých ním označených základných práv po prijatí sťažnosti po jej predbežnom prerokovaní na ďalšie konanie a či z tohto hľadiska nie je sťažnosť zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Krajský súd v napadnutom rozsudku sp. zn. 9 Co/238/2010 z 29. novembra 2011, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu (o zamietnutí žaloby sťažovateľa o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti okrem opísania dôvodov rozsudku okresného súdu, ktorými zamietol žalobu sťažovateľa, jeho odvolacích námietok a námietok žalovaného), vyslovil taký právny názor (na strane 5 až 11, opierajúci sa o viaceré ustanovenia zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov), ktorý je jasný, zrozumiteľný a odôvodnený, a preto je ústavne akceptovateľný.

Krajský súd v danom prípade nedospel k záveru o existencii takých okolností, ktoré by odôvodňovali zrušenie rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 5 C/55/2009 z 18. mája 2010, a ústavný súd je toho názoru, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 OSP) a nevykazuje znaky arbitrárnosti. Skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (IV. ÚS 205/07).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu sp. zn. 9 Co/238/2010 z 29. novembra 2011 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec k tomu ústavný súd ešte poznamenáva, že sťažnosť neobsahuje ani všetky zákonom predpísané náležitosti napriek tomu, že sťažovateľ je právne zastúpený advokátom. Úvod sťažnosti a jej odôvodnenie nie je zosúladené s návrhom na rozhodnutie (petitom), ktorým je ústavný súd pri svojom rozhodovaní viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), preto sa ústavný súd nezaoberal námietkou sťažovateľa, že v konaní malo dôjsť aj k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Navyše, sťažnosť nie je v tejto súvislosti vôbec odôvodnená a sťažovateľ nijako nekonkretizoval, v čom vidí porušenie označeného práva (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. mája 2012